

2022-05-03

Samverkansavtal avseende visselblåsning mellan Höglandsförbundet och Tranås kommun

Bakgrund

Kommunal avtalssamverkan är en i kommunallagen reglerad möjlighet för kommuner och regioner att ingå samverkansavtal. Bestämmelserna som infördes 1 juli 2018 återfinns i 9 kap. 37–38 §§ kommunallagen. Bestämmelserna kan sägas bestå av tre delar. För det första så innebär bestämmelserna att en kommun inom ramen för avtalssamverkan kan utföra en tjänst åt en annan kommun utan att hindras av kravet i 2 kap. 1 § kommunallagen på anknytning till kommunens område eller dess medlemmar (lokaliseringsprincipen). För det andra tillskapas en möjlighet för kommuner att när de samverkar enligt aktuella bestämmelser delegera beslutanderätt till en anställd i en annan kommun eller region (s.k. extern delegering). För det tredje så ställs det genom bestämmelserna vissa uppsikts- och rapporteringskrav avseende den verksamhet som bedrivs inom ramen för avtalssamverkan.

Skäl för avtalssamverkan kan till exempel vara behovet av att klara kompetensförsörjning och kompetensutveckling, att säkerställa tillgången till specialistkompetens, att bibehålla och utveckla kommunal service inom ramen för knappa resurser, men också att minska sårbarheten. Mot denna bakgrund har Tranås kommun sett över möjligheten att samverka med Höglandsförbundet kring att uppfylla lagkraven för visselblåsning.

Ny visselblåsningslag

En ny visselblåsningslag trädde i kraft den 1 december 2021. Lagen innebär bland annat att arbetsgivare som har 50 eller fler arbetstagare är skyldiga att ha interna visselblåsarfunktioner. Kravet på att införa visselblåsarfunktioner är tvingande från den 1 juli 2022. Tidigare lag innebar att endast anställda omfattades av skyddet för visselblåsare. Den nya lagen utökas till att gälla även arbetssökande, egenföretagare, volontärer, praktikanter, personer som ingår i ett företags förvaltnings- och ledningsorgan och aktieägare som är verksamma i bolaget.

Syftet med den nya lagen är att stärka skyddet för den person som anmäler oegentligheter. Det fanns i tidigare lag ett arbetsrättsligt skydd som nu stärks genom en visselblåsarfunktion som oberoende utreder de oegentligheter som framkommer i en anmälan. Offentlighets- och sekretesslagen utökas även med bestämmelser om sekretess för identiteten av den person som anmält oegentligheter. Den nya lagen om visselblåsning möjliggör att flera organisationer kan dela på en visselblåsarfunktion.

Samverkansavtal – Tranås kommun och Högländsförbundet

Detta avtal reglerar köp av tjänsten visselblåsning för Tranås kommun av Högländsförbundet. Avtalet är upprättat med stöd av 9 kap. 37 § kommunallagen.

Tranås kommuns, benämns som uppdragsgivare fortsatt i detta avtal, övergripande och yttersta ansvar för visselblåsning enligt gällande lagstiftning kan inte överlåtas och har genom detta avtal inte överlåtits till Högländsförbundet, som fortsättningsvis benämns som uppdragstagare i detta avtal.

§ 1 Parter

Detta avtal har upprättats mellan Högländsförbundet och Tranås kommun.

§ 2 Syfte

Parterna är eniga om att Tranås kommun köper tjänst för intern rapporteringskanal för visselblåsning med utredning av Högländsförbundet.

§ 3 Uppdragstagarens åtaganden

Visselblåsningstjänsten kommer att bedrivas av Högländsförbundet med säte i Eksjö.

Uppdragstagaren åtar sig att, till uppdragsgivaren, tillhandahålla tjänst för visselblåsning. Med möjlighet att göra en anmälan via e-tjänst för visselblåsarärenden som tillhandahålls av Högländsförbundet. Det finns även möjlighet att kontakta visselblåsarfunktionen på telefon eller boka ett möte. Det är av stor vikt att anmälaren anger all information som kan vara av vikt vid en utredning. För att det ska vara möjligt för visselblåsarfunktionen att kontakta anmälaren för eventuella kompletterande frågor, meddelande om mottagen anmälan samt återkoppling i ärendet, går det inte att vara anonym i en anmälan. Däremot skyddas den rapporterade personens identitet genom den starkaste formen av sekretess. Det innebär att inga uppgifter om visselblåsaren under några förutsättningar får lämnas ut. Enbart de som behöver uppgifterna för att utreda ärendet får ta del av dessa. Visselblåsaren ska få svar på att ärendet är mottaget inom sju dagar. Ärendet ska hanteras och återrapporteras till visselblåsaren inom tre månader.

Det är bara uppgifter som är sakligt motiverade som kan utredas om personen i fråga varit delaktig i eller uppmärksammat allvarliga oegentligheter. Högländskommunerna utgår från regeringens exempel på allvarliga missförhållanden.

Som allvarliga missförhållanden räknas bland annat:

- ekonomisk brottslighet till exempel mutor, stöld, bedrägeri och förfalskning, bokföringsbrott och annan överträdelse av redovisnings- och skattelagstiftning,
- andra allvarliga oegentligheter som rör organisationens vitala intressen eller enskildas liv och hälsa, som till exempel allvarliga miljöbrott, stora brister i säkerheten på arbetsplatsen och mycket allvarliga former av diskriminering och trakasserier.

I situationer där det finns risk för jäv eller anmälan gäller något av särskilt allvarlig art anlitar visselblåsarfunktionen extern utredare

Visselblåsarfunktionen består utav:

- Dataskyddsombud/Jurist
- Informationssäkerhetsspecialist

Visselblåsarfunktionen kan komma att bjuda in ytterligare funktioner för enskilda ärenden, utifrån anmälans art. Detta ska göras restriktivt för att värna om nämnda parter integritet. Berörd kommundirektör ska informeras i de fall ett ärende eskaleras. Utsedda personer som inkluderas i aktuell utredning ska prioritera visselblåsarärendet och hantera förfrågningar från visselblåsarfunktionen utan onödigt dröjsmål. I de fall kommundirektören är föremål för en anmälan ska kommunstyrelsens ordförande informeras. Visselblåsarfunktionen ansvarar för dialog med berörd förvaltning och som i första hand svarar på frågor kopplat till visselblåsarärendet, enskilda tips samt pågående och avslutade utredningar.

§ 4 Aktuella avgränsningar

- Större utredningar som kräver kunskap om den aktuella organisationen
- Beslut om och agerande kring arbetsrättsliga åtgärder
- Vid misstanke om brott ska polisanmälan göras vilket görs av uppdragsgivaren
- Eventuell kontakt med media utifrån ett uppkommit visselblåsningärende

§ 5 Uppdragsgivarens åtagande

Uppdragsgivaren ska:

- Publicera information om visselblåsningstjänsten samt länken till e-tjänsten på sitt intranät
- Vara behjälpliga vid frågor och underlag kopplade till utredningar inom visselblåsningområdet utan onödigt dröjsmål
- Ta över utredningen från visselblåsarorganisationen om det visar sig att den är av större dignitet
- Säkerställa att relevanta styrdokument för uppdraget är antagna.

§ 6 Beslutsfattande/delegation

Uppdragstagare kommer inte att fatta några beslut inom visselblåsning för Tranås kommuns räkning enbart göra en första utredning. De beslut som kan behöva fattas kommer även fortsättningsvis att fattas av tjänstepersoner inom Tranås kommun till exempel beslut om polisanmälan eller arbetsrättsliga åtgärder.

§ 7 Administration

Visselblåsningstjänstens e-tjänst finns tillgängligt dygnet runt. Aktuella tjänstepersoner som arbetar med visselblåsningstjänsten finns tillgängliga dagtid varje helgfri vardag. Under semester och annan ledighet finns en täckning av annan utsedd roll.

§ 8 Uppföljning av samverkan

Parterna har rätt att kontrollera och följa upp verksamheten. Båda parter är skyldiga att medverka i uppföljning och utvärdering av verksamheten. Uppdragstagaren tar emot och utreder eventuella klagomål mot verksamheten.

Samverkansmöten mellan uppdragstagaren och uppdragsgivaren ska genomföras vid behov och kan påkallas av båda parter. Uppdragstagaren ansvarar för att protokollföra dessa möten.

§ 9 Ersättning

Uppdragsgivaren ska till uppdragstagaren betala 55 000 kr per år.

Ersättningen är baserad utifrån en omvärldsbevakning av kostnaden för denna tjänst för en enskild kommun 2022.

Ersättningen revideras årligen till följd av sedvanlig löne- och prisuppräknings via indexuppräknings i samband med revideringen genomförs en utvärdering av ärendemängden med en eventuell justering av priset som följd. Den reviderade kostnaden ska meddelas skriftligen när beslut fattats av uppdragstagaren. Senast den 15 december varje år ska preliminär ersättning för nästkommande år lämnas till uppdragsgivaren.

Uppdragstagaren ansvarar för regelbunden dialog kring eventuella budgetförändringar och oförutsedda händelser som kan påverka kostnaden. Vid den typen av händelser äger båda parter rätt att omförhandla avtalet även för löpande avtalsår enligt bestämmelsen om omförhandling i § 14.

§ 10 Fakturering

Uppdragsgivaren ska betala sin andel av kostnaderna för verksamheten till uppdragstagaren enligt vad som anges i § 9. Uppdragstagaren ska fakturera uppdragsgivaren i förskott för nästkommande sex månader. Om anledning till anmärkning mot faktura inte föreligger ska betalning erläggas inom 30 dagar från fakturans ankomstdag.

§ 11 Dröjsmålsränta

Vid försenad betalning debiteras dröjsmålsränta enligt 6 § räntelagen. Fakturerings-, påminnelse- eller förseningsavgifter utgår inte.

§ 12 Avtalstid och uppsägningsvillkor

Avtalet gäller från och med 2022-07-01 och löper tills vidare med 6 månaders uppsägningstid. Avtalet kan bara sägas upp till utgången av varje kalenderår. Uppsägning ska ske skriftligen och delges den andra parten.

§ 13 Ändringar och tillägg

Tillägg och ändringar av detta avtal ska ske skriftligen för att vara gällande och undertecknas av behöriga företrädare för respektive part. Ändringar och tillägg ska för att vara gällande godkännas av samma organ som hos respektive part godkänt avtalet.

§ 14 Omförhandling

Parterna är överens om att söka anpassa sig till nya förhållanden som kan uppstå under avtalsperioden och på bästa sätt försöka tillgodose varandras förutsättningar och behov. Båda parter har rätt att begära omförhandling av detta avtal om det under avtalstiden sker väsentliga förändringar av de förutsättningar som avtalet baseras på. Omförhandling ska

skriftligen begäras hos motparten så snart beskriven orsak föreligger. Rätten till begäran om omförhandling innebär inte någon rätt till ändring av avtalets innehåll.

§ 15 Hävning Kommunal avtalssamverkan II

Om någon av parterna väsentligen åsidosätter sina skyldigheter enligt detta avtal och inte efter skriftligt påpekande vidtar åtgärder för att för att uppfylla sina åtaganden, har motparten rätt att säga upp avtalet till upphörande i förtid.

§ 16 Befrielsegrunder (force majeure)

Uppdragstagaren fritas från skyldigheten att fullgöra sin del av avtalet och från att erlagga skadestånd om hans åtaganden inte alls eller endast till onormalt hög kostnad kan fullgöras på grund av krig eller upplöpp, arbetsinställelse, blockad, eldsvåda, ingrepp av myndighet eller annan därmed jämförlig händelse som uppdragstagaren inte råder över och inte heller kunnat förutse. Arbetskonflikt som har sin grund i kommunens brott mot kollektivavtal får inte åberopas som befrielsegrund. För att part ska ha rätt att göra gällande befrielsegrund ska denne utan dröjsmål underrätta motparten om uppkomsten därav, liksom om befrielsegrundens upphörande. Part ska informera motparten om när fullgöres beräknas kunna ske. Parten är skyldig att genast utföra åligganden enligt avtalet när händelse av här angivet slag upphör. Föreligger ovannämnda omständigheter har uppdragsgivaren rätt att så länge de består, själv utföra uppdragstagarens åtaganden. Om avtalets fullgörande till väsentlig del förhindras på grund av force majeure-händelse för längre tid än en (1) månad äger vardera parten utan ersättningsskyldighet skriftligen häva avtalet.

§ 17 Godkännande av avtal

Detta avtal förutsätter för sig giltighet att det godkänns av direktionen/fullmäktige eller av tjänsteperson enligt delegationsordningen rätt att besluta i uppdragstagaren respektive uppdragsgivaren avtalet ska börja tillämpas den 2022-07-01

§ 18 Utväxling av avtal

Detta avtal har upprättats i två exemplar, varav parterna tagit varsitt.

§ 19 Bilagor till avtalet

Till detta avtal kompletteras två bilagor:

1. Riktlinje för visselblåsning
2. Rutin för visselblåsning

För Tranås kommun

För Högländsförbundet

Namn

Namn